

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 415/2022-172

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., P. O. Hviezdoslava 23B, Martin, IČO 36 865 036, v mene ktorej koná advokát JUDr. Marek Hic, proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 14 C 212/2016 z 11. januára 2019, rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2 Co 102/2019 z 22. júla 2020 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 139/2021 z 29. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkami Okresného súdu Prešov (ďalej aj „okresný súd“) č. k. 14 C 212/2016 z 11. januára 2019 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) a Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 102/2019 z 22. júla 2020 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“), ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 139/2021 z 29. marca 2022 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“ alebo spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“). V prípade napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta aj porušenie čl. 13 dohovoru.

Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie bez bližšieho určenia súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola žalovaná v 3. rade v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 212/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“) o zaplatenie sumy 1 676,84 eur s príslušenstvom. V napadnutom konaní žalovaní v 1. a 2. rade (ďalej aj „žalovaní“) boli vlastníkami bytu v bytovom dome konkretizovanom v podanej žalobe. V tomto bytovom dome bolo správcom a zástupcom vlastníkov bytov a nebytových priestorov Bytové družstvo [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „správca“). Žalovaní však neuhradili platby spojené s užívaním bytu a fondom opráv, na základe čoho vznikol dlh voči ostatným vlastníkom bytov. Sťažovateľka žalovaným poskytla úver, ktorý žalovaní zabezpečili záložným právom k bytu. Vzhľadom na to, že žalovaní úver nesplátili, pristúpila sťažovateľka ako záložná veriteľka k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby bytu. Sťažovateľka zaslala na adresu správcu vlastníkov bytov oznámenie o začatí výkonu záložného práva 17. apríla 2015. Následne 11. augusta 2015 bolo správcovi vlastníkov bytov zaslané oznámenie o dražbe. Vlastníci bytov si prostredníctvom správcu listom zo 14. augusta 2015 uplatnili do dražby pohľadávku v sume 1 185,69 eur. Keďže dražba bola neúspešná, prebehla opakovaná dražba a zároveň správca bytov aktualizoval výšku pohľadávky ku dňu opakovanej dražby na sumu 2 474,32 eur. Opakovaná dražba bola úspešná a správcovi vlastníkov bytov bola 25. apríla 2016 doručená notárska zápisnica, ktorou bol osvedčený priebeh dražby a ktorej obsahom tiež bolo, že pohľadávka vlastníkov bytov v sume 2 474,32 eur bude uspokojená až po tom, ako bude uspokojená pohľadávka sťažovateľky – navrhovateľky dražby. Vydražená suma za byt bola napokon v celosti použitá na uspokojenie pohľadávky sťažovateľky.

3. Vlastníci bytov prostredníctvom svojho správcu podali na okresnom súde proti sťažovateľke a žalovaným ako pôvodným vlastníkom bytu žalobu, ktorou sa domáhali zaplatenia sumy 1 676,84 eur s príslušenstvom. Podanú žalobu odôvodnili tým, že im proti žalovaným vznikol nárok na zaplatenie uvedenej sumy z titulu zmluvy o výkone správy a proti sťažovateľke z dôvodu, že vlastníci bytov mali postavenie prednostného záložného veriteľa a napriek tomu im sťažovateľka ako navrhovateľka dražby spornú sumu po úspešnej dražbe nepoukázala.

4. Okresný súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1 244,21 eur s príslušenstvom, trovy právneho zastúpenia, ako aj iné trovy, a zároveň určil, že splnením povinnosti žalovaných zaplatiť žalobcovi pohľadávku určenú platobným rozkazom okresného súdu č. k. 10 C 43/2016 z 25. apríla 2016 táto povinnosť sťažovateľky zanikne (výrok I). V ďalšom výroku (II) určil, že žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 432,63 eur s príslušenstvom s tým, že plnením jedného z nich povinnosť ostatných uspokojiť túto pohľadávku zanikne. Napokon v ďalšom výroku (III) okresný súd určil, že žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú spoločne a nerozdielne povinní nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

Okresný súd po vykonanom dokazovaní (vykonané dôkazy konkretizoval v bode 12 odôvodnenia rozsudku) najprv reagoval na námietku sťažovateľky, že žalobu nepodala oprávnená osoba. Sťažovateľka namietala, že žalobu podali „*vlastníci bytov... v bytovom dome...*“, ktorí však neboli konkretizovaní jednotlivito, ale iba odkazom na príslušný list vlastníctva, a zároveň, že žalobu podpísal iba predseda predstavenstva Bytového družstva [REDAKOVANÉ] a advokátka, čo podľa názoru sťažovateľky bolo v rozpore so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“), ako aj s Obchodným zákonníkom (za družstvo totiž má konať predseda

predstavenstva a podpredseda, prípadne iný člen predstavenstva). Okresný súd v tejto súvislosti poukázal na predložený záznam zo schôdze vlastníkov bytov z 13. februára 2017, z ktorého vyplýva, „... že na tejto schôdzi boli schválené úkony (podania) vykonané v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/212/2016 a to najmä žaloba a podania zo dňa 24.1.2017 a 2.2.2017. Takisto na tejto schôdzi vlastníci splnomocnili JUDr. Johanu Bertovú, aby konala v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/212/2016, a tiež splnomocnili Bytové družstvo [REDAKOVANÉ], aby konalo v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14C/212/2016 a aby ustanovilo za seba advokáta. Dňa 1.3.2015 Bytové družstvo [REDAKOVANÉ] zastúpené predsedom a podpredsedom predstavenstva udelilo všeobecnú plnú moc advokátke. JUDr. Johane Bertovej. Okrem toho oprávnenie Bytového družstva [REDAKOVANÉ] na podanie žaloby za vlastníkov bytov a nebytových priestorov možno vyvodit' aj z ust. § 8b ods. 2 písm. d zákona č. 182/1993 Z. z., podľa ktorého správca bytového domu je oprávnený k vymáhaniu predmetných nedoplatkov.“.

Okresný súd považoval za preukázané, že žalovaní nevykonávali riadne úhrady preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv, ako ani plnenia spojené s užívaním bytu na základe mesačných predpisov za obdobie od januára 2015 do 20. apríla 2016, keď nadobudol vlastnícke právo vydražiteľ na základe dobrovoľnej dražby predmetných nehnuteľností. Keďže žalovaní boli zmluvou o výkone správy viazaní a uvedené platby nevykonali, okresný súd ich platobným rozkazom č. k. 10 C 43/2016-31 z 25. apríla 2016 zaviazal spoločne a nerozdielne na zaplatenie neuhradenej časti mesačného predpisu za mesiac február roku 2015 v sume 117,62 eur, v sume 151,45 eur za mesiace marec až jún roku 2015, v sume 131,88 eur za mesiace júl až december roku 2015 a mesiac január roku 2016 po odpočítaní preplatku z vyúčtovania za rok 2014 v sume 282,49 eur. Okresný súd s poukazom na splatnosť mesačných preddavkov vyhovel žalobe aj v časti uplatneného zákonného úroku z omeškania.

V odôvodnení rozsudku okresný súd napokon venoval pozornosť spornej otázke, a to či vlastníci bytov zastúpení správcom bytov mali v zmysle zákona o vlastníctve bytov postavenie prednostných záložných veriteľov. Inými slovami, či mali byť prednostne uspokojení z výťažku dražby, ktorú navrhla sťažovateľka. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na § 15 zákona o vlastníctve bytov a uviedol, že v jeho zmysle vzniká k bytom a nebytovým priestorom zákonné záložné právo, ktoré zabezpečuje pohľadávky spoločenstva vlastníkov bytov, prípadne vlastníkov bytov, ktoré vzniknú voči konkrétnemu vlastníkovi bytu ako dlžníkovi. Dôležitá v tomto prípade je otázka časového momentu, keď skutočne záložné právo vznikne. K tomuto okresný súd uviedol: „Zápis zákonného záložného práva v katastri nehnuteľnosti má deklaratórny charakter... Keďže tento zápis má len deklaratórny charakter a nie vždy je táto skutočnosť uvedená na príslušnom LV, každý ďalší záložný veriteľ musí byť uzrozmeneý s tým, že aj keď by jeho záložné právo bolo zapísané na LV ako prvé, vzhľadom na záložné právo vznikajúce priamo zo zákona podľa § 15 zákona o vlastníctve bytov, by právo prednosti malo práve zákonné záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Rozhodujúce by však malo byť, či v čase realizácie záložného práva ďalším záložným veriteľom existuje voči dlžníkovi reálne splatná pohľadávka v prospech ostatných vlastníkov bytov. Napriek tomu, že vznik zákonného záložného práva nie je podmienený zápisom do katastra nehnuteľnosti, na jeho aktivovanie sa vyžaduje vždy existencia konkrétnej pohľadávky, t. j. že v prípade, ak pohľadávka ďalšieho záložného veriteľa zapísaného na príslušnom LV v katastri ako prvého nie je riadne a včas splnená, môže si tento záložný veriteľ

uplatniť svoje práva vyplývajúce zo záložného práva bez obmedzení, ktoré ustanovuje § 151ma OZ...“

Napokon okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku túto časť uzavrel tak, že vlastníci bytov mali postavenie prednostných záložných veriteľov zo zákonného záložného práva podľa § 15 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov a ich pohľadávka pozostávajúca z nezaplatených úhrad do fondu opráv a za plnenia spojené s užívaním predmetu dražby mala byť uspokojená prednostne pred ostatnými záložnými veriteľmi. Okresný súd tiež poukázal na to, že „... *Prednostné postavenie vlastníkov pritom uznal aj sám žalovaný 3. rade, keď správcovi oznámil začatie výkonu záložného práva v zmysle § 151 ma ods. 1 OZ. Keďže výťažok z dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti pôvodne vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade, ku ktorým bolo zriadené zákonné záložné právo v zmysle ust. § 15 ods. 1 ZVB bol v plnom rozsahu po odpočítaní nákladov dražby vyplatený v prospech žalovaného v 3. rade, ktorý nemal postavenie prednostného záložného veriteľa, súd tohto zaviazal na úhradu nezaplatených preddavkov do fondu opráv, ako aj úhrad za plnenia spojených s užívaním bytu a nebytového priestoru priznaných na základe právoplatného rozhodnutia súdu pod sp. zn. 10C/43/2016 (t. j. za obdobie od 02/2015 do 01/2016 mínus nedoplatok za r. 2014), ako aj za obdobie od 02/2016 do 04/2016, kedy dňa 20.4.2015 nadobudol vlastnícke právo vydražiteľ, spolu s nedoplatkom z vyúčtovania za r. 2015, vo výške 30,99 €. Súd v zhode so žalobným návrhom teda zohľadnil už existenciu právoplatného rozhodnutia vydaného voči žalovaným v 1. a 2. rade v konaní Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 10C/43/2016 v nadväznosti na žiadané vydanie výťažku dražby žalovaným v 3. rade, pričom nárok na zaplatenie sumy vo výške 432,63 € uplatnený voči žalovaným v 1. až 2. rade vyplýva zo Zmluvy o výkone správy ako aj ZVB, a voči žalovanému v 3. rade z Občianskeho zákonníka. O solidaritu ide vtedy, ak je to právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté, alebo ak to vyplýva z povahy plnenia...“.*

Okresný súd v závere odôvodnenia napadnutého rozsudku odôvodnil, prečo nevykonal sťažovateľkou navrhnuté dôkazy (mali preukazovať skutočnosti, ktoré v prípade neboli sporné), a napokon sa vysporiadal aj s námietkou sťažovateľky o miestnej nepríslušnosti okresného súdu. V tejto súvislosti uviedol, že podľa § 84 a § 85 Občianskeho súdneho poriadku bol v čase podania žaloby miestne príslušný všeobecný súd žalovaných (Prešov), ako aj všeobecný súd sťažovateľky (Okresný súd Bratislava III), preto bolo možné, aby konanie prebiehalo na ktoromkoľvek z nich.

5. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom opätovne namietala, že žalobu nepodala oprávnená osoba, resp. že subjekt, ktorý žalobu podpísal, nebol oprávnený na zastupovanie údajného žalobcu. Rozsudok okresného súdu považovala za arbitrárny, keďže jeho odôvodnenie neobsahuje relevantné skutočnosti potrebné pre posúdenie hypotézy príslušnej právnej normy. Sťažovateľka podanie žalobcu tiež považovala za nespôsobilé, preto okresný súd o ňom vôbec nemal konať. Rozhodnutím okresného súdu o nespôsobilom podaní došlo k narušeniu rovnosti strán. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie nevykonal žiadne riadne dokazovanie ani nevykonal dôkazy, ktoré navrhla. Vo vzťahu k vykonaným dôkazom sťažovateľka uviedla, že tieto hodnotil okresný súd výlučne jednostranne. Ako najzásadnejší procesný nedostatok konania sťažovateľka v odvolaní uviedla chýbajúci podpis pôvodcu podania (žaloby). Podľa jej názoru správca vlastníkov bytov disponuje iba zákonom obmedzeným rozsahom oprávnenia na zastupovanie vlastníkov bytov vymedzeným v § 8b ods. 1 zákona o vlastníctve bytov.

Podľa citovaného ustanovenia žiaden správca vlastníkov bytov nemá oprávnenie konať v mene vlastníkov bytov, je teda vylúčené, aby správca splnomocnil na zastupovanie pred súdom advokátka. Pokiaľ sa aj okresný súd odvolával na novelu zákona o vlastníctve bytov, v zmysle ktorej správca vo vlastnom mene zastupuje a koná na účet vlastníkov, ide o zastúpenie, nie o sukcesiu do práv a povinností, a preto je vylúčené, aby okresný súd konal so správcom ako so žalobcom. Sťažovateľka tiež uvádza, že žalobca neunesol bremeno tvrdenia a okresný súd rozhodol o niečom, čo v žalobe nebolo ani len tvrdené, nieto ešte preukázané. Ako ďalšie procesné pochybenia okresného súdu sťažovateľka označila nedostatky v dokazovaní a nedodržanie postupu podľa § 168 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), teda že nedošlo k predbežnému prejednaniu sporu. Vo vzťahu k otázke prednostného záložného práva sťažovateľka uviedla, že ak je žalobcom Bytové družstvo [REDAKOVANÉ] ako správca vlastníkov bytov, tento nie je záložným veriteľom, a preto ide o nedostatok aktívnej vecnej legitimácie, navyše žiadne zákonné záložné právo na liste vlastníctva nie je zapísané. Sťažovateľka argumentovala aj tým, že ku dňu vzniku jej záložného práva neexistovala žiadna pohľadávka ostatných vlastníkov bytov. Napokon miestnu nepríslušnosť okresného súdu odôvodňovala rozdielnosťou uplatnených nárokov proti nej a zvyšným žalovaným.

6. Krajský súd rozsudkom potvrdil rozhodnutie okresného súdu. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd uviedol: „... záložné právo v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa § 15 ods. 1 zákona Č. 182/1993 Z. z. v neskorších predpisov (ďalej zákon o vlastníctve bytov), vzniká priamo zo zákona a jeho vznik aj zánik sa zapisuje do príslušného katastra nehnuteľností. Záložné právo podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona je viazané na nehnuteľnosť, a preto jej prechodom na právneho nástupcu prechádza naňho v plnom rozsahu (do pozornosti rozsudok NS SR sp. zn. 10CSžr/144/2012). Toto záložné právo sa zriaďuje súčasne s prevodom vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru v dome a nie je závislé od vôle konkrétneho vlastníka bytu alebo nebytového priestoru. Ako súd prvej inštancie správne zdôraznil, vychádzajúc z charakteru a účelu inštitútu daného zákonného záložného práva, jeho cieľom je zabezpečenie tak existujúcich, ako aj budúcich pohľadávok, ktoré vzniknú ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov voči konkrétnemu dlžníkovi a ani Občiansky zákonník v ust. § 151c nevyklučuje možnosť záložným právom zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky.“

Krajský súd v zhode s okresným súdom považoval za preukázané, že v čase realizácie záložného práva sťažovateľkou existovala reálne splatná pohľadávka žalovaných v 1. a 2. rade proti ostatným vlastníkom bytov v bytovom dome a títo vlastníci si pohľadávku ako prednostnú v dražbe riadne uplatnili. V súvislosti s otázkou prednosti záložných práv krajský súd uvádza: „... je správny záver súdu prvej inštancie v tom zmysle, že vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome mali postavenie prednostných záložných veriteľov, plynúce zo zákonného záložného práva predpokladaného § 15 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov, ktoré vzniklo a bolo registrované v katastri nehnuteľností na [REDAKOVANÉ], kat. úz. [REDAKOVANÉ], v dôsledku čoho, nimi prihlásené pohľadávky v procese dražby, mali byť uspokojené prednostne. Pokiaľ sa tak nestalo, žaloba o vydanie tohto plnenia z výťažku dražby, ktorý bol vyplatený iba žalovanému v 3. rade, je opodstatnená.“

7. Vo vzťahu k inštitútu predbežného prejednávania sporu krajský súd potvrdil, že síce má byť skôr pravidlom ako výnimkou, avšak na druhej strane zdôraznil, že má fakultatívny charakter, preto jeho nenariadenie nie je spôsobilé založiť významnú vadu v procesnom postupe súdu. Pokiaľ ide o procesné vady samotného úkonu podania žaloby, krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že zo žaloby jednoznačne vyplýva, z akého dôvodu a kto sa plnenia domáha, a tiež, že „Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (do pozornosti nálež ÚS SR sp. zn. I ÚS/ 139/02, 11. ÚS/154/08).“.

Vo vzťahu k nedostatkom dokazovania a porušeniu princípu kontradiktórnosti krajský súd poukázal na to, že doručenie žaloby sťažovateľke spolu s prílohami vyplýva z doručky, ktorá je verejnou listinou. Pokiaľ sťažovateľka namietala aj nedodržanie procesného postupu okresného súdu podľa § 181 ods. 1 CSP krajský súd poznamenal, že nedodržanie postupu podľa uvedeného ustanovenia nemá žiadny priamy dosah na možnosť vylúčenia strany konania z jej procesných práv. K námietke sťažovateľky týkajúcej sa neoprávnenej osoby krajský súd odkázal na záznam zo schôdze vlastníkov bytov, „... z obsahu ktorého plynie, že na tejto schôdzi boli schválené úkony (podania), vykonané v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v namietanom konaní, najmä žaloba a písomné podania z 24. 1. 2017 a 2. 2. 2017. Vlastníci bytov na tejto schôdzi tiež splnomocnili JUDr. Johana Bertovú, aby konala v uvádzanom spore a rovnako splnomocnili Bytové družstvo [REDAKOVANÉ], aby konalo v tomto spore a ustanovilo za seba advokáta. V nadväznosti na tieto úkony, dňa 01.03.2015 Bytové družstvo [REDAKOVANÉ], zastúpené predsedom a podpredsedom predstavenstva, udelili všeobecnú plnú moc advokátke JUDr. Johane Beatovej (správne má byť Berovej, pozn.). V ďalšom štádiu konania súd prvej inštancie uznesením z 05.12.2018, č. k. 14C/212/2016-293 pripustil zmenu strany sporu tak, že namiesto žalobcov vstúpilo do konania Bytové družstvo [REDAKOVANÉ], so sídlom v [REDAKOVANÉ] (§ 80 ods. 1 - 3 CSP). V súvislosti s namietanou vecnou legitimitáciou terajšieho žalobcu v prejedávanom spore, súd prvej inštancie opodstatnene poukázal na aktuálne znenie § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov (do pozornosti uznesenie KS Trnava sp. zn. 25Co/102/2018, uznesenie KS Trnava sp. zn. 25Co/194/2018). Je potrebné navyše poukázať tiež aj na to, že aj podľa ust. § 8 b ods. 1 písm. e) zákona o vlastníctve bytov, je správca bytového domu oprávnený k vymáhaniu predmetných nedoplatkov, na čo správnym spôsobom poukázal prvoinštančný súd.“. V závere odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd konštatoval, že okresný súd postupoval správne v tom, že nevyhovel návrhu sťažovateľky na doplnenie dokazovania, pretože skutkový stav bol v danej veci ustálený.

8. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), alternatívne písm. b) CSP. Existenciu vady podľa § 420 písm. f) CSP odôvodňovala tým, že žaloba nemala potrebné náležitosti (podpis, žalobca nebol oprávnený podať v mene vlastníkov bytov žalobu ani návrh na zmenu subjektu, ani sa dať zastúpiť advokátom), žalobca nevymedzil žiadny konkrétny nárok proti sťažovateľke, istinu riadne neidentifikoval a okresný súd napriek tomu rozhodol na podklade neexistujúceho skutkového a právneho stavu. Rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu sťažovateľka označila za prekvapivé, nepredvídateľné, vecne nesprávne a nedostatočne odôvodnené. Podľa nej rozhodoval miestne nepríslušný súd, z čoho vyplýva aj dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP. V časti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP

sťažovateľka ako otázky, od ktorých vyriešenia záviselo rozhodnutie, označila nasledujúce: (i) či je potrebné dodržať postup podľa § 181 ods. 2 CSP, (ii) či vylúčeným sudcom je sudca objektívne nestranný, ktorého nezaujatosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností, (iii) či mal okresný súd povinnosť odstraňovať zásadné vady podania. Za nesprávne právne posúdenie sťažovateľka označila aj porušenie § 80 CSP, keď okresný súd uznesením pripustil zmenu na strane žalobcu a do konania tak vstúpil správca vlastníkov bytov. Túto otázku navrhla posudzovať alternatívne podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

9. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky napadnutým uznesením odmietol podľa § 447 písm. c) CSP. K dôvodom dovolania podľa § 420 písm. e) CSP najvyšší súd poukázal, že sťažovateľka neuviedla ani netvrdila také skutkové okolnosti, ktoré by mohli byť podrobené prieskumu z hľadiska objektívnych pochybností o zaujatosti sudcu okresného súdu, resp. sudcov odvolacieho senátu, keďže ich zaujatosť sťažovateľka vyvodzovala výlučne z postupu v konaní a zo samotného výsledku rozhodovania. K námietke miestnej nepríslušnosti súdu najvyšší súd uviedol, že konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 sa dokončia na tom súde, na ktorom konanie začalo. V súvislosti s námietkou vylúčenia veci na samostatné konanie najvyšší súd uviedol, že takúto procesnú možnosť upravovala predchádzajúca právna úprava v § 112 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku s tým, že bolo na posúdení súdu (nie žalovaného), či sú splnené podmienky na vylúčenie veci na samostatné konanie. Vo vzťahu k namietanej miestnej príslušnosti najvyšší súd vyhodnotil, že podľa § 84 a § 85 Občianskeho súdneho poriadku v danom prípade išlo o všeobecnú miestnu príslušnosť podľa miesta bydliska a sídla podnikania žalovaného. V konkrétnom prípade voľba medzi niekoľkými všeobecne miestne príslušnými súdmi prináležala výlučne žalobcovi a voľbu vykonal podaním žaloby na zvolenom súde. Žaloba bola podaná na Okresnom súde Prešov, čím žalobca ako „pán sporu“ uskutočnil svoje právo voľby. Okresný súd Prešov teda bol súdom miestne príslušným na prejednanie žaloby aj proti sťažovateľke a vo veci konal a rozhodol zákonný sudca.

10. Vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľka namietala, že žalobca – správca vlastníkov bytov nebol oprávnený podať žalobu v mene vlastníkov bytov vo vzťahu k sťažovateľke a ani sa dať substitučne zastúpiť advokátom, a tiež, že vzhľadom na predmet sporu proti sťažovateľke nejde o úkony súvisiace so správou domu ani o niektorý z prípadov predvídaných § 8b ods. 1 zákona o vlastníctve bytov, v ktorých by správca mohol vlastníkov bytov a nebytových priestorov zastupovať. V nadväznosti na uvedenú argumentáciu najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že žaloba bola podaná v mene vlastníkov bytov evidovaných na liste vlastníctva č. ■■■■■, k. ú. ■■■■■, obec ■■■■■ okres ■■■■■, zastúpených správcou – Bytovým družstvom ■■■■■, ktorý udelil všeobecnú plnú moc advokátke JUDr. Johane Bertovej. Plná moc udelená správcou 1. marca 2015 advokátke bola podpísaná predsedom a podpredsedom družstva. Žaloba v prejednávanej veci bola podpísaná advokátkou JUDr. Johanou Bertovou a predsedom bytového družstva. Najvyšší súd zároveň poukázal na § 8b ods. 1 zákona o vlastníctve bytov v znení platnom a účinnom v čase podania žaloby i udelenia splnomocnenia, podľa ktorého je správca povinný vykonávať správu domu samostatne v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a na ich účet a je oprávnený konať pri správe domu za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom. Podľa § 8b ods. 2 zákona

o vlastníctve bytov je správca povinný sledovať úhrady za plnenia a úhrady preddavkov do fondu prevádzky údržby a opráv od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome a vymáhať vzniknuté nedoplatky. Najvyšší súd poukázal na vlastnú judikatúru, ako i na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej je správca oprávnený pri výkone správy majetku vlastníkov bytov a nebytových priestorov v mene vlastníkov na účet vlastníkov vymáhať úhrady za plnenia a úhrady preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Uvedený záver však nevylučuje, že aj samotní vlastníci bytov a nebytových priestorov môžu sami tieto úhrady vymáhať.

Sťažovateľka ďalej namietala, že žalobca v žalobe nevymedzil žiaden konkrétny nárok, resp. žalovanú istinu riadne neidentifikoval. V tejto súvislosti najvyšší súd konštatoval, že zo žaloby jasne vyplýva, že žalobca sa proti sťažovateľke domáhal vydania výťažku z dobrovoľnej dražby a uviedol dôvody tejto požiadavky. Navyše najvyšší súd poukázal na to, že „... žalovaná 3/ mohla v konaní namietat' len pokiaľ išlo o otázky týkajúce sa samotnej dražby a poradia svojej pohľadávky, či pohľadávky žalobcu. Žalovaná 3/ však nebola účastníkom vzťahu, z ktorého vznikla zabezpečená pohľadávka žalobcu voči žalovaným 1/ a 2/ a preto ani nemohla namietat' tie otázky, ktoré sa týkali výlučne účastníkov tohto vzťahu. Zo žiadneho zákonného ustanovenia (či už OZ, alebo zákona o dobrovoľných dražbách) jej nevyplýva právo namietat' pravosť, či výšku zabezpečenej pohľadávky iného záložného veriteľa. Preto nemôže ani namietat', že žalobca si nesplnil povinnosť tvrdenia či dôkaznú povinnosť vo vzťahu k otázkam týkajúcim sa výlučne vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/.“

K namietanému porušeniu § 181 ods. 2 CSP najvyšší súd, odkazujúc na príslušnú judikatúru, uviedol, že nedodržanie tohto postupu sťažovateľku žiadnym spôsobom nelimitovalo v uplatňovaní jej procesných práv (body 18 – 18.2 napadnutého uznesenia). Zároveň odmietol konštrukciu o prekvapivom rozhodnutí v dôsledku porušenia § 181 ods. 2 CSP (bod 19 napadnutého uznesenia). Vo vzťahu k vyhodnoteniu skutkového stavu najvyšší súd odkázal na § 442 CSP, podľa ktorého je v dovolacom prieskume viazaný zisteným skutkovým stavom. Námietku o nedostatočnom odôvodnení, arbitrárnosti a vecnej nesprávnosti dovolací súd vyhodnotil po preskúmaní spisu ako neopodstatnenú (body 21 – 23 napadnutého uznesenia).

11. Dovolanie sťažovateľky podľa § 421 ods. 1 písm. a), alternatívne písm. b) CSP najvyšší súd odmietol. Dôvodom odmietnutia bol tzv. majetkový cenzus [§ 422 ods. 1 písm. a) CSP], keďže predmetom konania bolo plnenie v sume 1 676,84 eur s príslušenstvom, pričom desaťnásobok minimálnej mzdy ku dňu podania žaloby na súde prvej inštancie bol v sume 4 050 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľky

12. Sťažovateľka považuje napadnuté rozhodnutia (každé z nich) za procesne i vecne nesprávne, založené na formalistickom, izolovanom a nesprávnom výklade práva, ktoré neprimeraným spôsobom zasiahli do jej zákonom a ústavou chránených základných práv.

13. Ústavnú sťažnosť a porušenie práv odôvodnila a rozdelila do týchto argumentačných línií:
13.1. neexistencia riadneho tvrdenia zo strany žalobcu (podstatné skutočnosti neboli žalobou

ani len tvrdené, absencia identifikácie pohľadávky, pokiaľ ide o výšku, právny titul, splatnosť a pod.);

13.2. chyby v procese dokazovania (všeobecné súdy nevykonali riadne dokazovanie, dôkazy, na ktorých boli rozhodnutia založené, neboli sťažovateľke doručené);

13.3. v konaní nebol dodržaný postup podľa § 181 CSP;

13.4. formálne vady podania žaloby (podpis podania, otázka oprávnenej osoby na podanie žaloby);

13.5. miestna nepríslušnosť.

14. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu podľa sťažovateľky obsahuje iba všeobecné stanoviská, nereflektuje riadnym spôsobom na detailné námietky prezentované v dovolaní, čo spôsobuje v konečnom dôsledku jeho nepreskúmateľnosť. Sťažovateľka tiež nesúhlasila s odmietnutím časti dovolania z dôvodu majetkového cenzu a uviedla, že zmluva o výkone správy domu je podľa judikatúry najvyššieho súdu spotrebiteľskou zmluvou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietanie porušenia označených práv napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov, ktorými bola sťažovateľka zaviazaná na zaplatenie sumy 1 676,84 eur s príslušenstvom.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom okresného súdu:

16. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku okresného súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

17. Ako z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

18. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu právam sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

III.2. K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu:

19. V rámci predbežného prerokovania tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd so zreteľom na sťažovateľkou uplatnenú argumentáciu konštatuje, že ústavnú sťažnosť je potrebné aj v tejto časti odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie ústavným súdom.

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti predniesla argumenty totožné s námietkami uplatnenými v konaní na súde prvej inštancie, v odvolacom, ale aj dovolacom konaní (najmä formálne náležitosti žaloby, otázka miestnej nepríslušnosti a oprávnenej osoby, skutočnosti týkajúce sa skutkového stavu a dokazovania, odôvodnenie rozhodnutí).

20. Ústavný súd bez potreby citovania jednotlivých pasáží uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia (hoci ním dovolanie sťažovateľky odmietol) všetkými relevantnými námietkami sťažovateľky veľmi podrobne, precízne a ústavne udržateľným spôsobom zaoberal.

21. Berúc do úvahy závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom opakovane predostiera argumenty, ktoré už boli najvyšším súdom riadne vyriešené, a teda v tomto bola právam sťažovateľky ústavnoprávna ochrana (čl. 127 ods. 1 ústavy) poskytnutá.

III.3. K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu:

22. V úvode tejto časti ústavný súd považuje za potrebné poukázať na to, že rozsiahla ústavná sťažnosť sťažovateľky (338 bodov na 74 stranách) nie je, pokiaľ ide o obsah, konzistentná. Sťažovateľka v prevažujúcej časti ústavnej sťažnosti podrobila kritike postup a rozsudky okresného súdu a krajského súdu, prezentujúc vlastné názory a predstavy o skutkových okolnostiach kauzy a riešení jednotlivých otázok. Inými slovami, ústavná sťažnosť zjavne smeruje k zmene výsledku konania pred všeobecnými súdmi.

23. V posudzovanej veci je príznačné, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti konkrétne nenamietala správnosť posúdenia dovolacích dôvodov dovolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Z jej všeobecnej kritiky o nedostatočnom odôvodnení však implicitne vyplýva nesúhlas, že dovolací súd nevykonal meritórny prieskum aspoň niektorej z otázok, ktoré v dovolaní nastolila.

Len okrajovo sťažovateľka namietala odmietnutie dovolania podľa § 422 CSP (majetkový cenzus). Ústavný súd k uvedenému poukazuje na to, že sťažovateľka nebola zaviazaná na plnenie z dôvodu viazanosti zmluvou o výkone správy, ale z dôvodu, že prednostnému záložnému veriteľovi nevyplatila prislúchajúcu sumu získanú v dražbe. Ustanovenia o spotrebiteľoch či spotrebiteľských vzťahoch pri posúdení sťažovateľkinho dovolania tak v danom prípade neprichádzajú do úvahy.

Námietky o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie je možné považovať za opodstatnené. Bez potreby opätovného citovania relevantných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd zistil, že najvyšší súd sa neodmietol zaoberať žiadnym uplatneným dôvodom dovolania, posúdil ich striktne v medziach relevantnej právnej úpravy a v súlade s doterajšou judikatúrou dovolacieho súdu. Napadnuté rozhodnutie nie je arbitrárne

ani nevykazuje znaky svojvôle. Najvyšší súd vysvetlil všetky otázky vyplývajúce z dovolania zrozumiteľným spôsobom, ktorý nevyvoláva rozumné pochybnosti.

Sťažovateľka už od počiatku – od vyjadrenia sa k podanej žalobe cyklicky uvádza totožné argumenty, na ktoré, ako to aj z rozsudkov okresného súdu a krajského súdu vyplýva, primeraným spôsobom reagovali všeobecné súdy na všetkých úrovniach. V tejto súvislosti stojí za zopakovanie aj záver najvyššieho súdu, že sťažovateľka je zo svojho postavenia záložnej veriteľky oprávnená namietat' len tú časť sporu, ktorá sa jej dotýka (napr. existenciu prednostného záložného práva, existenciu či uplatnenie pohľadávky, nie však jej pravosť alebo výšku).

24. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017, II. ÚS 394/2022).

25. Ústavný súd vzhľadom na uvedené ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.4. K namietanému porušeniu práv majetkového charakteru:

26. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta aj porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a ich porušenie odvodzuje od namietaného porušenia svojho práva na spravodlivý proces, resp. je zjavné, že ich porušenie spája so svojím neúspechom v súdnom spore pred všeobecnými súdmi. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky, nevyhnutným predpokladom porušenia jej hmotných práv by bol záver o tom, že došlo k porušeniu jej procesných práv. Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil možnosť porušenia základného práva na súdnu ochranu ani práva na spravodlivé súdne konanie a medzi právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a napadnutým rozhodnutím niet relevantnej spojitosti, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv, ústavnú sťažnosť z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu